

INSTITUTUL DE ISTORIE

SECTORUL FILOSOFIE

Proiectul **Integrarea tradițiilor filosofiei în societatea bazată pe cunoaștere**

Cifra Proiectului **15.817.06.29F**

Direcția Strategică **Patrimoniul Național și dezvoltarea societății**

REZUMAT

Cercetarea realizată a adus în prim-plan modul în care tradițiile filosofiei contemporane se manifestă în societatea bazată pe cunoaștere, accentuându-se specificul ei în Republica Moldova. Conceptele și paradigmele filosofiei contemporane au fost investigate în evoluția lor pe parcursul secolului XIX - începutul sec. XXI. S-au reliefat perspectivele oferite de filosofie asupra problemelor majore ale lumii contemporane. Problematika investigată este în consonanță cu temele de cercetare ale celor mai prestigioase centre, școli și instituții din domeniu, dar rămâne insuficient cercetată și vag conștientizată în contextul Republicii Moldova. Astfel, premisa societății bazate pe cunoaștere a fost valorificată în cadrul proiectului mai ales prin conceptele provenite din tradițiile filosofiei contemporane și reînnoirea relației dintre domeniile filosofiei și științei contemporane, influențate de oportunitățile societății bazate pe cunoaștere. Complexitatea obiectului cercetării și recurgerea la paradigma interdisciplinară au asigurat comunicarea dintre perspectivele individuale ale cercetătorilor care au studiat aspectele punctuale ale modificărilor fenomenelor și proceselor actuale în contextul societății bazate pe cunoaștere.

Studiul integrării tradițiilor filosofiei în condițiile deschiderilor societății bazate pe cunoaștere demonstrează că accesul la informația științifică și mediatică nu reduce riscurile cu care se confruntă societatea în ceea ce ține de menținerea și perpetuarea patrimoniului cultural și civilizațional. Gradul sporit de accesibilitate scoate în evidență faptul că oportunitățile ce se deschid sunt utilizate în mod excesiv, disproporționat în raport cu posibilitățile de a le valorifica. Or, experiența acumulată denotă că utilizarea în exces și insuficienta sensibilizare cu privire la rolul valorificării cunoștințelor (rezultatul prelucrării informației) conduc la înrăutățirea habitatului environmental și, nu în ultimul rând, se răsfrâng și asupra condiției umane. Devine din ce în ce mai necesară reorganizarea activităților și înțelegerea modalităților de a identifica soluții pentru a face față provocărilor lumii contemporane. În aceste condiții, eficiența soluțiilor aplicate în noua realitate este direct proporțională valorificării și nu doar utilizării

instrumentele digitale, avantajele „navigării pe net”, „surplusului cognitiv” sau efectele acestora asupra creierului uman.

În cadrul cercetărilor, s-a arătat caracterul sustenabil al argumentelor privind rolul repoziționărilor în/dintre fundamentele cunoașterii, al conexiunilor dintre domeniile acesteia și al acribiei ca atitudine sine qua non a cercetătorului în filosofie. Cu ajutorul acestor repere s-au evidențiat derapajele noționale, dar și posibilități pentru diminuarea acestora în cadrul delimitărilor și diferențierilor dintre: societate, societatea cunoașterii, societatea informațională și societatea bazată pe cunoaștere, etc. Respectiv, a fost caracterizată contribuția repoziționărilor în câmpul cunoașterii, a noilor conexiuni și a acribiei la procesul integrării tradiției culturale ca întreg și a tradițiilor filosofiei în lumea contemporană.

În acest context, au fost reliefate următoarele aspecte:

- Formele noi pe care le ia cunoașterea în cadrul societății contemporane, prin stabilirea de legături între domenii aparent lipsite de conexiune ale câmpului cunoașterii;
- Specificul funcționării imaginii ca formă a sensibilului și experimentare indirectă a lumii;
- Controversele estetice în cultura română, în contextul dezbaterilor survenite pe parcursul sec. XIX-XXI;
- Profilarea locului și rolului filosofilor români în filosofia timpului, în special în cea europeană;
- Dimensiunea filosofică-antropologică a fenomenelor gaslighting social, fapt alternativ, post-adevăr, corelată cu asumarea identitară și alegerea economică și social-politică;
- Corelația dintre etic și juridic în transformarea modelului reflexiv în unul normativ și invers, fapt ce provoacă o transformare paralelă în cunoașterea pe care o produce;
- Interferența dintre fenomenologie, dialogul socratic și practica mindfulness în analiza structurilor esențiale ale corporalității și limbajului.

Rezultatele investigațiilor se regăsesc în studiul complex finalizat, menit să faciliteze înțelegerea acestor probleme de către societate. Pe parcurs s-au publicat peste 112 studii în reviste științifice naționale și internaționale, 3 culegeri de articole științifice, 10 ediții de popularizare a științei, 5 manuale, rezultatele fiind publicate și pe paginile web de specialitate. Problematika cercetată a fost abordată în cadrul a 107 comunicări și rapoarte la manifestări științifice naționale și internaționale. În acest sens, rezultatele obținute au constituit fundament teoretic a peste 25 de cursuri universitare la ciclul I, II, III și au fost utilizate pentru a ghida studenții, masteranzii și doctoranzii spre implicarea în activități științifice.